

עבודה עם מילון

עינת דהן, מדריכת לשון עולים, חינוך התיישבותי

עבודה עם מילון

כאשר אנו ניגשים לעבוד עם מילון, לעתים עלינו לבצע במילה שלפנינו מספר שינויים.

"ניקוי" המילה

- ▶ אין להתייחס אל ניקוי המילה וחשיפת הערך המילוני שאותו יש לחפש כאל מובן מאליו.
- ▶ יש ללמד את התלמידים כיצד לחשוף את הערך.

מש"ה וכל"ב

➤ המילה שלפנינו "תנוקה" מאותיות **משה וכל"ב** המקדימות אותה.

➤ מהמרפסת - מרפסת

➤ והנכסים - נכס

➤ שהתפתחויות - התפתחות

➤ תרגלו אתם את הפעולה הזו.

סיומות ריבוי מיוחדות

יש ללמד את סיומות ...ויות ו-...יות
שביחיד הן- ...ות ו-...ית

► ...ית-...יות

► כפיות - כפית

► מוניות- מונית

► ...ות - ...ויות

► תרבויות - תרבות

► ישויות - ישות

סיומות הריבוי והזוגי

➤ סיומות ...ים, ...ות יִיִם

➤ יש לנקות סיומות לה, גם בריבוי רגיל, גם בריבוי "חריג"
וגם בריבוי זוגי.

➤ עפעפיים-עפעף

➤ מגפיים- מגף

➤ שלטים-שלט

➤ מפלגות- מפלגה

שם העצם במילון

➤ השמות יהפכו לצורת **זכר יחיד** (אלא אם אין זכר, במקרה כזה יהפכו לנקבה).

➤ **מאמצים- מאמץ**

➤ **תרבויות- תרבות**

➤ **רווחים-רווח-רוח** (יש ללמד כללים **בסיסיים** של כתיב מלא בהגיית ו"ו ויו"ד, על התלמיד לדעת כי יש לחפש ערך זה בו"ו אחת).

➤ **טייסים-טייס-טייס** (כנ"ל חיפוש ביו"ד אחת).

נטיית השייכות

שם העצם "ינוקה" מסיומות **נטיית השייכות**. ראו מצגת שם העצם.

צמיחתה-צמיחת-**צמיחה**

סיכוינו-**סיכוי**

מטרותיהן-מטרות-**מטרה**

הבטחתו –הבטחת-**הבטחה**

נושא כינוי השייכות החבור נלמד, ולכן התלמידים אמורים ליישמו גם בשימוש במילון.

השורש

זיהוי השורש- 3 אותיות (לפעמים 4 אותיות) החוזרות על עצמן בסדר קבוע. אם במילה יש שלוש אותיות שאינן אותיות **והאמנת"י**, ייתכן שזהו השורש. זכרו שמילים אחרות מאותו שורש יהיו בדרך כלל בעלות משמעות דומה. רצוי לעבוד על **משפחת מילים** (לערוך "תרשימי שמש" שורשים).

הפועל במילון

הפועל יועבר לצורת **הזכר יחיד-עבר**
נסתר-הוא אתמול.
שימו לב שפועל בהווה יופיע כאשר הוא
משמש גם שם תואר או כשם עצם,
למשל: מתאגרף, מפחיד, מרצה, מרשים,
הולך (רגל) וכדומה.

פריטים נוספים

המילון מציע גם חלק דיבר, שם פעולה וצירופים.

קיצורים

יש ללמד את התלמידים את הקיצורים ואת חלקי הדיבור המופיעים על גב המילון.

קיצורים וחלקי הדיבר

מילת-שאלה	(מ"ש)	פועל עומד	Intransitive verb	(v.i.)	שם תואר	adjective	(adj.)
נקבה ריבוי	(נ"ר)	פועל יוצא	transitive verb	(v.t.)	תואר הפועל	adverb	(adv.)
נקבה	(נ)	ביטוי	expressions	Exp.	מילת-חיבור	conjunction	(conj.)
פועל יוצא	(פ"י)		זוגי זכר	(ז"ז)	נקבה	feminine	(fem.)
פועל עומד	(פ"ע)		זוגי נקבה	(ז"נ)	דקדוק	grammar	(gram.)
פועל	(פ)		זכר ריבוי	(ז"ר)	מילת-קריאה	interjection	(interj.)
ראשי-תיבות	(ר"ת)		זכר	(ז)	זכר	masculine	(masc.)
שם מספר	(ש"מ)		זכר ונקבה	(זו"נ)	שם-עצם	noun	(n.)
תואר	(ת)		מילת-גוף	(מ"ג)	צורת הרבים	plural	(pl.)
תואר הפועל	(תה"פ)		מילת-חיבור	(מ"ח)	מילת-חס	preposition	(prep.)
תואר זכר	(תו"ז)		מילת-חס	(מ"י)	כינוי (השם)	pronoun	(pron.)
תואר ונקבה	(תו"נ)		מילת-קריאה	(מ"ק)	פועל	verb	(v.)
ראה	ר'						

קיצורים וחלקי הדיבר

מילת-שאלה	(מ"ש)
נקבה ריבוי	(נ"ר)
נקבה	(נ)
פועל יוצא	(פ"י)
פועל עומד	(פ"ע)
פועל	(פ)
ראשי-תיבות	(ר"ת)
שם מספר	(ש"מ)
תואר	(ת)
תואר הפועל	(תה"פ)
תואר וזכר	(תו"ז)
תואר ונקבה	(תו"נ)
ראה	ר'

פועל עומד	intransitive verb	(v.i.)
פועל יוצא	transitive verb	(v.t.)
ביטוי	expressions	Exp.
	זוגי זכר	(ז"ז)
	זוגי נקבה	(ז"נ)
	זכר ריבוי	(ז"ר)
	זכר	(ז)
	זכר ונקבה	(זו"נ)
	מילת-גוף	(מ"ג)
	מילת-חיבור	(מ"ח)
	מילת-יחס	(מ"י)
	מילת-קריאה	(מ"ק)

שם תואר	adjective	(adj.)
תואר הפועל	adverb	(adv.)
מילת-חיבור	conjunction	(conj.)
נקבה	feminine	(fem.)
דקדוק	grammar	(gram.)
מילת-קריאה	interjection	(interj.)
זכר	masculine	(masc.)
שם-עצם	noun	(n.)
צורת הרבים	plural	(pl.)
מילת-יחס	preposition	(prep.)
כינוי (השם)	pronoun	(pron.)
פועל	verb	(v.)

עד כמה "לנקות"?

אם אינכם בטוחים בנוגע למה שצריך "לנקות", יש "לנקות"
כמה שפחות, ואם אין תרגום להמשיך "לנקות".

מילון אוקספורד דגם 8333 אלקטרוני לשפות עברי - אנגלי - רוסי
המילון מבוסס על ספרי מילון אוקספורד עברי / אנגלי / רוסי המקוריים
גודל המילון מאפשר נשיאה נוחה בכיס או בתיק

תכונות המכשיר

מנוע חיפוש לאיתור נוח של מילים במהירות וביעילות

ניקוד מלא למילים בעברית

חיפוש של ביטויים וניבים שונים

אפשרות לחיפוש של תרגום צולב ממספר תרגומים

חיפוש מילים בעלי היגוי צלילי דומה

איתור מילה מלאה דרך הכנסת חלקי מילה (במידה ולא יודעים מהי המילה

המדויקת)

מקלדת עם מקשים נוחים להקלדה

גדול עם 6 שורות טקסט LCD מסך

מכסה קשיח מתקפל להגנה על לוח המקשים

אלפון מספרי טלפון / מחשבון / יומן רשימות

המכשיר מגיע עם הוראות משתמש לשלושת השפות

תודה על ההקשבה,

עבודה נעימה ופורייה!

עינת דהן, מדריכת לשון עולים, חינוך התיישבותי